

Κείμενο 1

Η αγωνιώδης τέχνη για την κλιματική αλλαγή, Νίκος Ευσταθίου (Διασκευή)

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί ομόφωνο συμπέρασμα της επιστημονικής κοινότητας εδώ και πάνω από δύο δεκαετίες. Παρ' όλα αυτά, σύμφωνα με τις στατιστικές, έχει καταφέρει να αναδειχθεί σε προτεραιότητα της παγκόσμιας κοινής γνώμης μονάχα δύο φορές. Η πρώτη πιστώνεται στον υποψήφιο Αμερικανό πρόεδρο Αλ Γκορ και το δυστοπικό ντοκιμαντέρ του «Μια άβολη αλήθεια» που κυκλοφόρησε το 2006. Η δεύτερη βρίσκεται σήμερα στο απόγειό της και οφείλεται στην 17χρονη ακτιβίστρια Γκρέτα Τούνμπεργκ και το νεανικό κίνημα «Παρασκευές για το κλίμα», που πυροδότησε διαμαρτυρίες σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Τα δύο πρόσωπα δεν θα μπορούσαν να είναι πιο αντίθετα. Ωστόσο υπάρχει ένα κοινό νήμα στις δύο προσεγγίσεις – τα επιστημονικά στοιχεία αναδείχθηκαν, και από τους δύο, με τρόπο σαφώς δημιουργικό.

Η επικοινωνιακή πρόκληση της κλιματικής αλλαγής έχει προβληματίσει για αρκετά χρόνια τους επιστήμονες, των οποίων τα συμπεράσματα παραμένουν συχνά περιορισμένα στα επιστημονικά περιοδικά ή αμφισβητούνται από συνωμοσιολόγους μέχρι ηγέτες κρατών με μεγάλη επιρροή. Παράλληλα, η φυσική απαισιοδοξία των μοντέλων πρόβλεψης της ανόδου της θερμοκρασίας και των τρομακτικών αποτελεσμάτων της απωθεί αρκετές φορές τον μέσο αναγνώστη. Δεν προκαλεί λοιπόν εντύπωση που, ως απάντηση στις προκλήσεις της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, αναδεικνύεται ολοένα και περισσότερο ένα νέο εργαλείο: η τέχνη της κλιματικής αλλαγής.

Τα καλλιτεχνικά έργα και δρώμενα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή έχουν σχεδόν τετραπλασιαστεί μέσα σε μία δεκαετία, σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύθηκε πέρυσι στο περιοδικό ScienceDirect. Πέρα από τον εντυπωσιακό ρυθμό ανάπτυξης, εξίσου εντυπωσιακά είναι και τα συμπεράσματα των επικοινωνιολόγων που μελετούν τον αντίκτυπο της καλλιτεχνικής αυτής προσέγγισης. Οι ερευνητές Λόρα Κιμ Σόμερ και Κρίστιαν Αντρέας Κλόκνερ μελέτησαν τις αντιδράσεις των σκεπτικιστών της κλιματικής αλλαγής απέναντι σε μια σειρά έργων τέχνης που παρουσιάστηκαν στη διάρκεια των περιβαλλοντικών διαπραγματεύσεων των Ηνωμένων Εθνών στο Παρίσι. Κατέληξαν πως η κλιματική τέχνη είναι με σημαντική διαφορά ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ευαισθητοποίησης, συγκριτικά με τις ακτιβιστικές καμπάνιες ή τις ερευνητικές μελέτες, ειδικά όταν το μήνυμά της είναι ελπιδοφόρο ή δίνει στους ανθρώπους ιδέες για αλλαγή.

Ο μουσικός Ντάνιελ Κρόφορντ, στράφηκε προς το τσέλο για να μεταδώσει τις ανησυχητικές τάσεις στα δεδομένα της κλιματικής αλλαγής. Σε συνεργασία με τον καθηγητή Σκοτ Τζορτζ, ο νεαρός μουσικός χρησιμοποίησε ένα σύνολο δεδομένων της θερμοκρασίας της επιφάνειας της Γης από το 1880 μέχρι σήμερα, αντιστοιχώντας κάθε ετήσια αλλαγή θερμοκρασίας με μια μουσική νότα. Καθώς ο πλανήτης θερμαίνεται εκθετικά, αυξάνεται και το κρεσέντο του τσέλο, και το αποτέλεσμα είναι μια ανατριχιαστική μελωδία που μεταφέρει το μήνυμα πολύ πιο αποτελεσματικά από τους χάρτες και τις γραφικές παραστάσεις. «Αυτός είναι ο ήχος του τέλους του κόσμου», είναι και η φράση που επαναλαμβάνεται συνεχώς και στο καινούργιο άλμπουμ της εναλλακτικής ποπ καλλιτέχνιδος Grimes, «Miss Anthropocene», που κυκλοφόρησε σήμερα. «Στόχος μου ήταν κάθε τραγούδι να αποτυπώσει έναν τρόπο με τον οποίο καταστρέφεται ο πλανήτης και να κάνω το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής διασκεδαστικό», ανέφερε σε συνέντευξή της η εκκεντρική τραγουδίστρια και σύντροφος του Ελον Μασκ.

Πέρα όμως από τους καλλιτέχνες μια θέση στον χώρο της κλιματικής τέχνης έχουν και οι ίδιοι οι επιστήμονες. Ο γνωστός κλιματολόγος Εντ Χόκινς έγινε διάσημος χάρη στα πρωτότυπα και πολύχρωμα γραφικά απεικόνισης δεδομένων που αποτυπώνουν την υπερθέρμανση του πλανήτη με λωρίδες θέρμανσης. Πρόκειται για έναν τρόπο απλό, κατανοητό και ιδιαίτερα αποτελεσματικό για να αποδεχθεί η ανθρωπότητα τον υπαρξιακό κίνδυνο που αντιμετωπίζει.

Πηγή: [Καθημερινή](#), 21/02/2020

Κείμενο 2

Εισαγωγικό σημείωμα

*Ο Ισπανός καλλιτέχνης **Isaac Cordal** ταξιδεύει και κάνει παρεμβάσεις στις πόλεις, τοποθετώντας μικροσκοπικά γλυπτά στα πιο απρόσμενα σημεία.*

Συνήθως αναπαριστά δυσάρεστες ή ενοχλητικές καταστάσεις, με τις φιγούρες να μοιάζουν σαν να έχουν εγκλωβιστεί σε αυτές τις καταστάσεις από μόνες τους. Μικροί πολιτικοί ή μικροί επιχειρηματίες, που βρίσκονται ένα βήμα πριν την καταστροφή, αλλά αδιαφορούν για αυτό.

Αναπαριστώντας σκηνές σαν αυτές, ο Isaac Cordal ασκεί κριτική στην εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας και στις συνέπειές της, στην εμμονική αφοσίωση στη ρουτίνα και στην απαξίωση του σύγχρονου ανθρώπου για τη φύση.

Μυρτώ Συμεωνίδου, [Isaac Cordal: Κρύβοντας μινιατούρες στην πόλη](#)

Εγκατάσταση , Waiting for climate change, Isaac Cordal



Του Issac Cordal

Πηγή (<http://cementeclipses.com/>) Τελευταία προσπέλαση 25/03/2020

Κείμενο 3

Ο Εφιάλτης της Περσεφόνης, Νίκος Γκάτσος, Μάνος Χατζιδάκις

Εκεί που φύτευνε φλισκούνη κι άγρια μέντα κι έβγαζε η γη
το πρώτο της κυκλάμινο τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα
τσιμέντα και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψικάμινο.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά
της γης στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ
μην ξαναβγείς. Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης στου κόσμου το
μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι μύστες ευλαβικά πριν
μπουν στο θυσιαστήριο τώρα πετάνε αποτσίγαρα οι
τουρίστες και το καινούργιο πάν να δουν διυλιστήριο.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά
της γης στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ
μην ξαναβγείς. Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης στου κόσμου το
μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία κι ήταν ευχή του
κάμπου τα βελάσματα τώρα καμιόνια κουβαλάν στα
ναυπηγεία άδεια κορμιά σιδερικά παιδιά κι ελάσματα.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά
της γης στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ
μην ξαναβγείς. Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης στου κόσμου το
μπαλκόνι ποτέ μην ξαναβγείς

ΘΕΜΑ Α

Για ποιους λόγους, σύμφωνα με το άρθρο *Η αγωνιώδης τέχνη για την κλιματική αλλαγή* (Κείμενο 1), η τέχνη είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για την κλιματική αλλαγή; (70 περίπου λέξεις)

(Μον. 15)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο

Στο κείμενο 1, τρίτη παράγραφος, αναφέρεται το ακόλουθο πόρισμα ερευνητών: «η κλιματική τέχνη είναι με σημαντική διαφορά ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ευαισθητοποίησης, συγκριτικά με τις ακτιβιστικές καμπάνιες ή τις ερευνητικές μελέτες, ειδικά όταν το μήνυμά της είναι ελπιδοφόρο ή δίνει στους ανθρώπους ιδέες για αλλαγή». Πώς αντιλαμβάνεστε την εκτίμηση αυτή;

(Μον. 15)

Ερώτημα 2^ο

Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το θέμα της εγκατάστασης *Waiting for climate change*, του Isaac Cordal (κείμενο 2); Ποια είναι η δική σας ανταπόκριση αυτό το έργο τέχνης;

(Μον.15)

Ερώτημα 3^ο

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου 1 ο συντάκτης του χρησιμοποιεί αποτελέσματα στατιστικών προκειμένου να εισαγάγει το θέμα και να προσελκύσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Να δικαιολογήσετε την επιλογή αυτή και την αποτελεσματικότητά της.

(Μον. 10) **ΘΕΜΑ Γ**

Ποιο πρόβλημα αναδεικνύει το τραγούδι των Ν. Γκάτσου/ Μάνου Χατζιδάκι (Κείμενο 3); Ποια είναι η θέση του ποιητή και ποιες σκέψεις σας προκαλεί; Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 150 λέξεων.

(Μον. 15) **ΘΕΜΑ Δ**

Πρόκειται να επισκεφθείτε με το σχολείο σας μια Εγκατάσταση που εντάσσεται στην «τέχνη της κλιματικής αλλαγής». Προετοιμάζετε ένα σύντομο κείμενο το οποίο θα διανεμηθεί στους συμμαθητές σας με στόχο να τους προβληματίσετε για το πώς μπορεί να βοηθήσει η τέχνη στην αφύπνιση του κοινού μπροστά στα σύγχρονα προβλήματα. Για τη σύνταξη του κειμένου σας μπορείτε να αξιοποιήσετε δημιουργικά και τα τρία κείμενα. (300 λέξεις)

(Μον. 30)